

Inspreken raad 31 oktober 2031:

Geachte aanwezigen, graag wil ik, in aanvulling op onze brief van 10 oktober 2023 over het recente dodelijke ongeval van een jonge arbeidsmigrant in een maisveld in Sevenum, onze vragen nog van iets meer context voorzien. Maar ten eerste wil ik nogmaals ons medeleven uitspreken en de familie, vrienden en andere betrokkenen sterkte voor de komende tijd wensen...

In onze brief gaan we in op drie problemen betreffende arbeidsmigranten in de gemeente: Ten eerste een deugdelijke registratie van de verblijfsadressen – ook van hier nog maar kort verblijvende arbeidsmigranten - en meer algemeen het zicht hebben op arbeidsmigranten. Wij horen nu al ongeveer een jaar dat we mee gaan doen met de landelijke proef om de verblijfsadressen van kortblijvende arbeidsmigranten te registreren. Een duidelijke startdatum en details rondom de inhoud en werking van deze administratie hebben wij nog niet vernomen. Daardoor is ook compleet onduidelijk hoe deze registratie gaat functioneren en of deze registratie daadwerkelijk kan gaan helpen in het identificeren en opsporen van dakloze arbeidsmigranten. Van belang is dat bij het registreren van de verblijfsadressen van arbeidsmigranten ook heldere, op te volgen, afspraken gemaakt worden met de bedrijven die de arbeidsmigranten hierheen halen, werk geven en huisvesten. Zij zullen omgaand wijzingen per migrant moeten doorgeven, om snel te weten welke arbeidsmigrant dakloos is. Wat opvalt bij de nasleep van deze droevige gebeurtenis is dat huisvesters van arbeidsmigranten – op navraag van de media – aangaven de betreffende persoon niet te kennen. Op zich wellicht logisch, want op het moment dat de persoon ontslagen en/of uit huis is gezet, telt de persoon niet meer voor deze huisvesters. Overigens lijkt het er op dat de persoon eerder gehuisvest was bij Kafra in Sevenum, al was het maar vanwege de vindplaats. Het is ons inziens van groot belang dat huisvesters en werkgevers verantwoordelijkheid blijven dragen, ook als ze ontslagen en/of uitgezet zijn.

Als tweede probleem is er de opvang van dakloze arbeidsmigranten, of eigenlijk het ontbreken van opvang voor dakloze arbeidsmigranten. Recent ben ik gestart met het luisteren naar de podcast Zwermelingen en ik adviseer iedereen hier deze ook te gaan luisteren. In deze podcast wordt een blik in de schaduwwereld van dakloze arbeidsmigranten in Venlo gegeven. Doormiddel van een zoektocht naar de eigenaresse van een dagboek gevonden in het Jammerdal komen verschillende verhalen van andere dakloze arbeidsmigranten in beeld.

Ook het feit dat er eigenlijk geen fatsoenlijke opvang is voor dakloze arbeidsmigranten komt aan bod. Alleen bij vorst mogen zij naar de daklozenopvang. In de podcast hoor je echter een verhaal van een dakloze arbeidsmigrant die daar ook bij vorst liever niet heengaat. Dit kan ik goed begrijpen. Deze arbeidsmigrant heeft namelijk voordat hij dakloos werd door ontslag, gewoon in zijn eigen onderhoud voorzien door te werken en een, voor een arbeidsmigrant, normaal leven geleid. Ik hoop dat u begrijpt dat het dan wel een hele grote stap is om op de dag van ontslag direct bij een daklozenopvang aan te kloppen. Als u of ik ontslagen word, staan we natuurlijk niet, net als deze arbeidsmigranten, direct op straat. Of omgekeerd, als we geen woning kunnen vinden vanwege de woningnood, behouden we veelal ons werk.

Bij de arbeidsmigranten is tijdelijke opvang bij vrienden of familie die ook werkzaam zijn in Nederland geen optie vanwege de doorgaans strenge huisregels op de locaties waar zij wonen. Door de driedubbele afhankelijkheid – van werk, wonen en vaak óók vervoer van en naar huis – kunnen arbeidsmigranten in veel gevallen er niet voor kiezen om direct naar huis te gaan. Ze zullen op zoek gaan naar een nieuwe baan met de hoop daarmee ook weer huisvesting te krijgen. Maar is dat voor dakloze Nederlanders al heel erg moeilijk, als dakloze arbeidsmigrant val je helemaal tussen wal en schip. Een ongewenste situatie zeker met de aankomende mogelijk koude winter voor de boeg met het risico op ongevallen en nieuwe doden. Het is van groot belang dat we deze mensen een menswaardige tijdelijke opvang kunnen bieden waarbij ze gelijkwaardig aan Nederlanders zonder werk of woning behandeld worden en geholpen worden naar nieuw werk en huisvesting of waar ze geholpen worden om terug te reizen naar hun land van herkomst.

De SP is van mening dat de uitzendbureaus en werkgevers die de arbeidsmigranten hiernaartoe gehaald hebben daar een centrale rol in moeten spelen. Het kan niet zo zijn dat deze bedrijven alleen maar fors geld verdienen over de rug van deze mensen en dan geen ondersteuning bieden wanneer het even slechter gaat. Nogmaals: de bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen!

Daarmee komen we ook op het laatste probleem, namelijk; hoe voorkomen we dat deze dakloosheid ontstaat? Zoals ik zojuist al gemeld heb, ontstaat een groot deel van deze dakloosheid simpelweg omdat iemand ontslagen wordt en de huisvesting verliest omdat deze gekoppeld is aan dit werk. De commissie Roemer heeft destijds al aanbevolen om deze koppeling tussen werk en wonen te doorbreken. De gemeente werkt echter nog steeds mee aan nieuwe situaties waar werk en wonen gekoppeld is, door het verlenen van vergunningen aan bedrijven die deze constructie zo opzetten. In het verlenende daarvan wil ik graag wijzen op het verzoek van de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten uit hun brief van 16 oktober, die zo dadelijk nog aan de orde zal komen: *‘Wij verzoeken u dringend te stoppen met het verlenen van vergunningen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dat kan eenvoudig door op zo kort mogelijke termijn een voorbereidingsbesluit te nemen op alle in dit kader van belang zijnde bestemmingsplannen van Horst aan de Maas, zodat voorlopig wettelijk gefundeerd medewerking aan huisvesting vooralsnog geweigerd kan worden en – in alle rust – gewerkt kan worden aan betere bestemmingsplannen.’* Daar voeg ik dan graag aan toe dat er op deze wijze ook tijd gemaakt wordt om de genoemde problemen rondom dakloosheid van arbeidsmigranten aan te pakken.

Ik hoop dat deze aanvulling op onze brief zorgt voor een omslag bij de gemeente en dat er nu werkelijk actie ondernomen gaat worden en dat we arbeidsmigranten nu eindelijk eens gaan zien en behandelen als mensen en niet als middelen om geld mee te verdienen!

Hartelijk dank voor uw tijd.